

RP 6/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning. Lagen är avsedd att tillämpas på elektrisk och elektronisk utrustning. Statsrådets förordning om begränsning av användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter föreslås samtidigt bli upphävd.

Syftet med den föreslagna lagen är att skydda människors hälsa och miljön genom att begränsa användningen av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning och den vägen minska den mängd avfall som utrustningen ger upphov till och avfallens skadlighet. Genom lagen begränsas användningen av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, och där föreskrivs också om undantag inom vissa användningsområden från förbudet mot sådan användning. Genom lagen utvidgas regleringen, som för närvarande finns i förordning.

I lagen föreslås förpliktelser för tillverkare, importörer och distributörer av elektrisk och elektronisk utrustning och för tillverkarnas

representanter att säkerställa att utrustningen överensstämmer med kraven och att vidta åtgärder om det finns skäl att misstänka att en elektrisk eller elektronisk utrustning strider mot föreskrivna krav. Vidare föreslås det bestämmelser om bland annat EU-försäkran om överensstämmelse, CE-märkning och presumption om överensstämmelse.

Säkerhets- och kemikalieverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska vara tillsynsmyndigheter. I lagen ingår bestämmelser om administrativa tvångsmedel vid förseelser och om näringsidkares skyldighet att ersätta tillsynsmyndighetens kostnader för undersökningar och tester, om det visar sig att en elektrisk eller elektronisk utrustning inte uppfyller kraven.

Genom den föreslagna lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
2.2 Lagstiftningen i EU	4
2.3 Bedömning av nuläget	5
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	6
3.1 Målsättning.....	6
3.2 Alternativ och förslag.....	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4.1 Bakgrund till bedömningen av konsekvenserna.....	7
4.2 Konsekvenser för företagen	7
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	8
4.4 Miljökonsekvenser	9
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	9
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
1 kap. Allmänna bestämmelser	11
2 kap. Överensstämmelse med kraven och tillverkarens skyldigheter	12
3 kap. Importörens och distributörens skyldigheter.....	15
4 kap. Styrning och tillsyn	16
5 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	19
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	19
3 IKRAFTTRÄDANDE	20
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	20
LAGFÖRSLAG	22
Lag om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.....	22

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Allt sedan 2002 har Europeiska unionen reglerat användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter. Avsikten är att genom den föreslagna lagen genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (nedan *RoHS-direktivet*). RoHS-direktivet har ersatt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (nedan *RoHS-direktivet från 2002*). RoHS-direktivet ska genomföras i medlemsländerna senast den 2 januari 2013.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter regleras för närvarande genom statsrådets förordning om begränsning av användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (853/2004, nedan *statsrådets förordning*), och genom den har RoHS-direktivet från 2002 genomförts. Det viktigaste innehållet i statsrådets förordning består av begränsningar av användningen av farliga ämnen och av undantag från dem. Förordningens tillämpningsområde har kopplats till tillämpningsområdet för statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (852/2004), där ordnandet av avfallshantering regleras (kategorierna 1–7 och 10 i bilaga 1 samt glödlampor). RoHS-bestämmelserna omfattar närmast utrustning som släpps ut på marknaden som konsumtionsvaror. När det gäller RoHS-bestämmelserna är Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) tillsynsmyndighet, medan ordnandet av avfallshantering i fråga om elektriska och elektroniska produk-

ter övervakas av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

I avfallslagen (646/2011) som trädde i kraft den 1 maj 2012 finns allmännare bestämmelser om skyldigheterna för dem som tillverkar produkter. Tillverkaren ska vid tillverkningen av en produkt så långt möjligt undvika användning av råvaror som innehåller miljö- och hälsoskadliga ämnen och använda mindre skadliga råvaror i stället. Produkten får inte heller när den blivit avfall orsaka fara eller skada för hälsan eller miljön och inte heller nedskräpning eller avsevärd skada eller svårighet för avfallshanteringen.

Konsument säkerhetslagen (920/2011) är en allmän lag om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet som bl.a. innehåller bestämmelser om verksamhetsutövares skyldighet att underrätta tillsynsmyndigheten om farliga konsumtionsvaror och tjänster liksom även bestämmelser om tillsynen över konsument säkerheten och om tvångsmedel. Om speciallagstiftningen inte omfattar alla säkerhetsfrågor eller inte kräver minst samma säkerhetsnivå eller om de administrativa tvångsmedlen enligt speciallagen inte är lika heltäckande som i den allmänna lagen, kan konsument säkerhetslagen tillämpas.

I lagen om CE-märkningsföreseelse (187/2010) föreskrivs om påföljderna om CE-märkning används i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (nedan *NLF-förordningen*). Eftersom lagen kriminaliserar CE-märkningsföreseelser i fråga om alla produkter, omfattar den också den elektriska och elektroniska utrustning som avses i denna proposition. Enligt lagen är det fråga om CE-märkningsföreseelse t.ex. om någon uppsåtliga eller av grov oaktsamhet i strid med NLF-förordningen anbringar CE-märkning på en produkt utan att vara tillverkare av produkten eller tillverkarens representant, eller anbringar CE-märkning på en produkt som det inte föreskrivs i harmoniserad ge-

menskapslagstiftning att ska förses med sådan märkning. Den som har gjort sig skyldig till CE-märkningsförseelse ska dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag eller gärningen är ringa. I lagen kriminaliseras inte utsläppande av en produkt på marknaden utan CE-märkning, utan sådana frågor ska skötas genom reglering sektorvis.

Lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008) är en ramlag som ska tillämpas på alla energirelaterade produkter. I lagen förutsätts det att en energirelaterad produkt ska orsaka så få miljökador som möjligt under hela sin livscykel. Generellt är syftet med den lagen att minska energiförbrukningen och produkternas övriga skadliga miljöpåverkan under deras livscykel. Lagen tillämpas på merparten av de energirelaterade produkter som säljs till hushåll eller för kommersiellt eller industriellt bruk och på komponenter och underenheter i produkterna. Produkter som används för att generera, överföra och mäta energi omfattas också av lagen. Genom lagen har man genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (nedan *EuP-direktivet*, även kallat *Eco-Design-direktivet*). All elektrisk och elektronisk utrustning som omfattas av RoHS-direktivet är också energirelaterade produkter. RoHS-lagstiftningen är speciallagstiftning som bidrar till att målen med *EuP-direktivet* uppfylls.

2.2 Lagstiftningen i EU

RoHS-direktivet och WEEE-direktivet

RoHS-direktivet från 2002 bestod närmast av begränsningar av användningen av vissa farliga ämnen och av undantag från dem. I det nya RoHS-direktivet utvidgas regleringen avsevärt med nya förpliktelser som gäller bl.a. importörer och distributörer och syftar till att säkerställa utrustningens överensstämmelse med kraven. Den rättsliga grunden för RoHS-direktivet är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) som innehåller bestämmelser om

tillnärmning av lagstiftning för att nå målen i fråga om den inre marknaden.

Utöver de många nya bestämmelserna utvidgades tillämpningsområdet för RoHS-direktivet till att gälla all elektrisk och elektronisk utrustning. Nya kategorier av utrustning i direktivets tillämpningsområde är bl.a. medicintekniska produkter, övervaknings- och kontrollinstrument samt automater. Enligt punkt 11 i bilaga I till direktivet tillämpas det dessutom på annan elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattas av någon kategori som nämns särskilt. De regler som gäller de nya kategorierna av utrustning träder i kraft stegvis fram till juli 2019. Listan över förbjudna ämnen har inte ändrats i direktivet, men den ska ses över på nytt 2014 och därefter regelbundet på förslag av Europeiska kommissionen eller en medlemsstat. Undantag från begränsningarna för farliga ämnen beviljades för vissa användningsområden, reservdelar och kablar. För undantagen sattes, beroende på kategori, en maximal giltighetstid på fem eller sju år, och kriterier för beviljandet av nya undantag infördes i syfte att beakta större socioekonomiska aspekter.

De bestämmelser i RoHS-direktivet som är av teknisk natur ingår i bilagorna, som har varierande ändringsförfaranden. Bilagorna I (kategorier av utrustning), V (innehållet i ansökningar som gäller undantag) och VI (innehållet i försäkran om överensstämmelse) kan ändras bara genom beslut av Europaparlamentet och rådet på förslag av kommissionen. Däremot beslutar kommissionen med stöd av delegerade befogenheter om ändring av bilagorna II (farliga ämnen som omfattas av begränsningar), III och IV (användningar som undantas från begränsningarna).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (nedan *WEEE-direktivet*) reglerar hanteringen av sådant avfall med iakttagande av principen om producentens ansvar, enligt vilken tillverkarna av produkterna är ansvariga för avfallshanteringen när det gäller kasserade produkter. Både WEEE-direktivet och RoHS-direktivet gäller elektrisk och elektronisk utrustning. RoHS-direktivet från 2002 var kopplat till WEEE-direktivet i fråga om

sitt tillämpningsområde, men i det nya RoHS-direktivet är bestämmelserna om tillämpningsområdet självständiga. WEEE-direktivet genomförs genom avfallslagen och en förordning som utfärdats med stöd av den.

De nya rättsliga ramarna för saluföring av produkter

Med hjälp av nya rättsliga ramar (*NLF, New Legislative Framework*) arbetar man för enhetliga och effektiva regler för produkter i syfte att avskaffa handelshinder och främja hälsa, säkerhet och miljöskydd. De nya rättsliga ramarna grundar sig på två rättsakter: NLF-förordningen och Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG (nedan *NLF-beslutet*). I dessa rättsakter anges de centrala begrepp och principer som den sektorvisa regleringen av produkter bygger på och som regleringen ska utvecklas enligt.

NLF-förordningen innehåller bestämmelser om ackreditering, kontroll av produkter från tredjeländer och CE-märkning. Åtgärder för marknadskontroll enligt NLF-förordningen är t.ex. dokumentkontroll och vid behov kontroll av produkter i laboratorium. Dessutom ska marknadskontrollmyndigheterna ha rätt att få uppgifter. NLF-förordningen ålägger medlemsstaterna att vidta lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att ordna tillräcklig marknadskontroll.

I NLF-beslutet slår man fast en gemensam EU-ram för harmoniserad gemenskapslagstiftning om produkter. Denna ram består av bestämmelser som allmänt tillämpas inom EU:s produktlagstiftning (t.ex. definitioner, näringsidkares skyldigheter, anmälda organ, skyddsmekanismer och förfaranden för bedömning av överensstämmelse) och genom vilka man strävar efter att göra produkter på marknaden säkrare. De nya rättsliga ramarna innehåller sådana skyldigheter för näringsidkarna som gör genomförandet av och tillsynen över produktlagstiftningen effektivare. I NLF-beslutet beskrivs alternativa sätt att visa att en produkt överensstämmer med kraven. NLF-beslutet är inte direkt tillämpligt rätt, utan anvisningar för lagstiftarna när ny sek-

torspecifik lagstiftning utarbetas. RoHS-direktivets nya bestämmelser om att visa att en elektrisk eller elektronisk utrustning överensstämmer med kraven och om näringsidkares skyldigheter har huvudsakligen NLF-beslutet som förebild.

2.3 Bedömning av nuläget

Inom EU:s så kallade integrerade produktspolitik är strategin att minska konsumtionen av en produkt och produktens skadliga egenskaper med tanke på miljön och att göra användningen av produkter och kasseringen av dem miljövänligare. RoHS-direktivet och WEEE-direktivet är vid sidan av andra styrmedel viktiga redskap för den integrerade produktpolitiken. Genom dem styrs produktionen och konsumtionen av elektrisk och elektronisk utrustning i en miljövänligare riktning.

Utöver den integrerade produktpolitiken baserar sig ändringarna av RoHS-bestämmelserna till avsevärda delar på de nya rättsliga ramarna som det redogörs för ovan. Bland annat de nya skyldigheterna för importörer och distributörer av elektrisk och elektronisk utrustning och bestämmelserna om CE-märkning i RoHS-direktivet har NLF-förordningen och NLF-beslutet som förebilder.

RoHS-direktivet från 2002 genomfördes i Finland genom en förordning som utfärdats med stöd av avfallslagen från 1993 (1072/1993). Förordningen har vid behov ändrats för att ändringar i direktivet skulle kunna sättas i kraft, t.ex. när det har införts nya undantag från begränsningarna av användningen av farliga ämnen. I praktiken har direktivet ändrats varje år.

Strävan med genomförandet av RoHS-direktivet är i praktiken att varje näringsidkare kontinuerligt ska kontrollera att de produkter som den släpper ut på marknaden överensstämmer med kraven. Via myndigheternas marknadskontroll strävar man efter att dra tillbaka sådan utrustning för vars del det har brustit i näringsidkarens egen kontroll. Marknadskontrollen inriktas i första hand på den som har släppt ut utrustningen på den finländska marknaden, dvs. i regel tillverkaren, men på importören om produkten första

gången förs in i EU-området till Finland och på distributören om produkterna kommer via ett lager i ett EU-land. Alla näringsidkare i distributörskedjan är således ansvariga för att en utrustning överensstämmer med kraven. Information och rådgivning blir allt viktigare eftersom nya näringsidkare börjar omfattas av bestämmelserna och kontrollen. Många av dem är små eller medelstora företag som inte nödvändigtvis har det kunnande som behövs för att de utan hjälp ska kunna ändra sin praxis så att den följer den nya lagstiftningen. Med rådgivning av myndigheterna och myndighetstillsyn kan man främja dels jämlika konkurrensvillkor, dels en fortsatt störningsfri verksamhet på marknaden för små och medelstora företag.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Ett syfte med propositionen är att främja skyddet för människors hälsa och miljön genom att minska användningen av skadliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning och genom att på så sätt bl.a. underlätta återvinning och bortskaffande av avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning på ett sätt som är skonsamt för miljön. Avsikten är att införliva RoHS-direktivet i den nationella lagstiftningen genom denna proposition.

3.2 Alternativ och förslag

Jämfört med den statsrådsförordning som utfärdades med stöd av avfallslagen från 1993 innehåller det nya RoHS-direktivet betydande nya förpliktelser för tillverkare, importörer och distributörer av produkter och för tillverkarnas representanter samtidigt som det kopplar bestämmelserna bl.a. till näringsfriheten. Dessa förpliktelser ska bestämmas genom lag. Den nya avfallslagen är ingen naturlig plats för bestämmelser enligt det nya RoHS-direktivet, vars begrepp och centrala förpliktelser har de nya rättsliga ramarna som förebilder. Ett färskt exempel på bestämmelser som delvis baserar sig på samma begrepp

och skyldigheter för näringsidkarna är lagen om leksakers säkerhet (1154/2011).

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny lag om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning och att den gällande statsrådsförordningen upphävs. Eftersom den rättsliga grunden för RoHS-direktivet är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF), bör förpliktelserna i direktivet överföras till lagen i så identisk form som möjligt. Till de viktigaste förpliktelserna vid sidan av begränsningarna av farliga ämnen hör förpliktelserna när det gäller att säkerställa och visa att den elektriska och elektroniska utrustningen överensstämmer med kraven samt de förfaranden som näringsidkarna ska iaktta om de misstänker att en utrustning inte överensstämmer med kraven. Dessutom föreslås det bestämmelser i enlighet med artikel 18 om marknadskontroll och i enlighet med artikel 23 om tillräckligt effektiva och proportionella sanktioner. Propositionen innehåller inga förslag till nya straffrättsliga påföljder, utan man strävar efter ett effektivt genomförande av direktivet genom att garantera tillsynsmyndigheterna tillräckliga administrativa metoder för laglighetsövervakning. Enligt förslaget ska Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) vara tillsynsmyndighet, vilket det är också med stöd av den gällande förordningen av statsrådet. Produkter för hälso- och sjukvård som avses i lagen ska enligt förslaget övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira).

I regel genomförs direktiven genom en lag som innehåller grundläggande bestämmelser och en förordning som utfärdas med stöd av lagen och där bestämmelser av mer teknisk natur införs. Avvikande från detta föreslås det i propositionen att lagen i fråga om vissa krav av teknisk natur och vissa detaljerade krav ska ha hänvisningar direkt till bestämmelser i RoHS-direktivet. I analogi med detta innehåller lagen över huvud taget inga bemyndiganden. Det föreslås att hänvisningsförfarandet ska tillämpas i fråga om följande bestämmelser i direktivet:

begränsningar i användningen av farliga ämnen och undantag från dem (artikel 4.4 och 4.5 samt bilagorna II-IV i direktivet)

förfarandena för ansökan till Europeiska kommissionen om beviljande, förnyelse eller återkallelse av ett undantag från begränsningarna i användningen av farliga ämnen (artikel 5 och bilaga V i direktivet)

innehållet i EU-försäkran om överensstämmelse (bilaga VI).

Bestämmelserna i RoHS-direktivet är delvis av teknisk natur, och ändringar är att vänta i förteckningen över de ämnen som omfattas av begränsningar (bilaga II) och i synnerhet i undantagen från begränsningarna (bilagorna III och IV). Begränsningarna i användningen av farliga ämnen och undantagen från dem omfattas av delegeringen av befogenheter i enlighet med artikel 20 i direktivet, vilket betyder att det är Europeiska kommissionen som ändrar dem. Strävan med att införa den hänvisningsteknik som föreslås i propositionen är att ändringar av teknisk natur som görs i direktivet ska träda i kraft direkt också i den nationella rättsordningen utan några särskilda lagstiftningsåtgärder. Denna lösning skulle vara den bästa möjliga med tanke på bestämmelsernas tydlighet och begriplighet och i viss mån spara på de nationella lagberedningsresurserna.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Bakgrund till bedömningen av konsekvenserna

Orsaken till denna proposition är genomförandet av RoHS-direktivet. Därför har de bedömningar som Europeiska kommissionen har låtit göra av direktivet tagits som utgångspunkt för bedömningen av propositionens konsekvenser. Den första bedömningen (SEK (2008) 2930) baserade sig på ett direktivförslag som publicerades i december 2008 (KOM(2008) 809 slutlig). Efter det bedömdes konsekvenserna av ändringar i kommissionens förslag, t.ex. en utvidgning av tillämpningsområdet, på nytt (rapport: "Measures to be implemented and additional impact assessment with regard to scope changes, pursuant to the new RoHS Directive, Final report, European Commission, DG ENV, 06 July 2012"). Under beredningen av propositionen har de konsekvensbedömningar som kommissionen låtit göra kompletterats och

preciserats genom att viktiga intressentgrupper, särskilt el- och elektronikbranschen, och myndigheter har hörts.

Utvidgningen av bestämmelserna jämfört med RoHS-direktivet från 2002 leder till att de kommer att gälla fler näringsidkare än tidigare. Myndigheternas tillsynsansvar ökar i motsvarande grad. Utöver de egentliga tillsynsuppgifterna ska myndigheterna se till att informationen och rådgivningen är tillräcklig, vilket ökar deras behov av resurser.

4.2 Konsekvenser för företagen

I kommissionens bedömning väntas de negativa konsekvenserna av regleringen hänföra sig i synnerhet till kostnaderna för industrin och till den administrativa bördan. All elektrisk och elektronisk utrustning som släpps ut på marknaden ska överensstämma med kraven i RoHS-direktivet från och med den 23 juli 2019. Utrustning i kategorierna 8 och 9 ska vara i överensstämmelse med begränsningarna i fråga om vissa ämnen redan tidigare (åren 2014–2017). Enligt kommissionens bedömning medför utvidgningar av direktivets tillämpningsområde avsevärda kostnader. Särskilt i fråga om eldrivna cyklar som inte är typbesiktade och orglar nämns det att kostnaderna blir oproportionerliga i förhållande till miljökonsekvenserna. Förslag till ändring av direktivet behandlas senare inom Europeiska unionen; bland annat kommer Europeiska kommissionen 2014 att på nytt granska vilken utrustning som omfattas av direktivets tillämpningsområde.

De nya krav på näringsidkarna som ställs i direktivet förutsätter nytt kunnande och resurser av företagen. Förpliktelseerna för tillverkare, importörer och distributörer av elektrisk och elektronisk utrustning förutsätter kontroll över en produkts hela leverantörskedja för att det ska kunna garanteras att produkterna överensstämmer med kraven. Eftersom flera underleverantörer anlitas vid tillverkningen av en enda produkt, kan kostnaderna för i synnerhet små och medelstora företag öka avsevärt om varje enskild dels överensstämmelse med kraven måste säkerställas.

Samtidigt bedömer kommissionen dock att situationen kan gagna forskning och innova-

tionsverksamhet i vissa fall. Det är till fördel för såväl tillverkare som myndigheter att en produkts RoHS-status har klarlagts. Tydligare reglering ökar rättssäkerheten och gör att marknaden fungerar bättre.

Många näringsidkare som omfattas av bestämmelserna är verksamma inom hela Europeiska unionen. I praktiken har genomförandet av direktivet inletts bland tillverkare av elektrisk och elektronisk utrustning och andra näringsidkare redan under beredningen av direktivet.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Förslaget har de största konsekvenserna för verksamheten vid Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), som båda ansvarar för marknadskontrollen. Dessutom kan Tullen påverkas eftersom den föreslås ha befogenheter att stoppa ett parti vid gränsen för fortsatta åtgärder, om det innehåller utrustning som misstänks strida mot kraven. En utvidgning av tillämpningsområdet för RoHS-bestämmelserna leder till att den utrustning som ska övervakas ökar med två nya kategorier och med den öppna kategori 11, som omfattar övrig utrustning. I praktiken gäller de nya bestämmelserna från och med den 23 juli 2019 all elektrisk och elektronisk utrustning som släpps ut på marknaden och som inte särskilt undantas från tillämpningsområdet.

Konsekvenser för Tukes

Propositionen leder till mer arbete i främsta hand för Tukes på grund av den nya utrustning som börjar omfattas av tillsynen. Tukes ska enligt förslaget visserligen ha rätt att av en näringsidkare ta ut ersättning för kostnaderna för att anskaffa, lagra, undersöka och testa utrustning som inte överensstämmer med kraven. På grund av förslaget behöver anslagen till Tukes ökas i syfte att göra marknadskontrollen effektivare, öka dess förebyggande effekter och göra verksamheten trovärdigare. Tukes uppskattas behöva tilläggsresurser motsvarande ett årsverke för att tillsynen och informationen ska kvarstå på nuvarande nivå. På motsvarande sätt behövs

större anslag än tidigare för anskaffning och testning av utrustning.

Miljöministeriet har under de senaste åren reserverat ca 100 000 euro per år för Tukes för tillsyn i anslutning till det gällande RoHS-direktivet. År 2012 höjdes anslaget till 115 000 euro med tanke på att Tukes tillsynsuppgifter 2009 utvidgades till att gälla ackumulatörer och batterier. Med anslaget har man finansierat en arbetsinsats motsvarande åtta personmånader varje år och ca 25 000 euro i test- och resekostnader. I praktiken uppkommer det dessutom kostnader för arbetsinsatserna inom kontrollerna på fältet och kommunikationen samt för överingenjörens arbetsinsatser. Med de nuvarande resurserna har ca 70 elektriska och elektroniska utrustningar granskats och testats varje år. Om höga halter upptäcks vid de preliminära sällningar som Tukes gör, sänder man produkten för kemisk analys för att kontrollera iakttagelsen. Varje år görs det ca 20 kemiska analyser till en kostnad av ca 750 euro per produkt.

Vid sidan av tillsynsuppgifterna ger Tukes bl.a. rådgivning åt näringsidkare i fråga om märkningen av produkter samt agerar stöd och expert för miljöministeriet i den av Europeiska kommissionen ledda avfallshanteringskommittén (TAC) vid behandlingen av tillämpning och ändring av EU-lagstiftning. Den föreslagna skyldigheten enligt 18 § att informera om ändringar i RoHS-direktivet tillsammans med miljöministeriet leder till en viss ökning av Tukes informationskostnader.

Konsekvenser för Valvira

Till Valviras nuvarande uppgifter hör allmän styrning av och tillsyn över verksamhet som avses i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010). Dessutom har verket hand om uppgifter som enligt Europeiska unionens rättsakter om produkter för hälso- och sjukvård hör till den behöriga myndigheten. Det kommer att innebära extra uppgifter för Valvira att granska dokument som medföljer sådana produkter för hälso- och sjukvård som samtidigt är elektrisk eller elektronisk utrustning, och att säkerställa att en produkt också uppfyller kraven i denna lag. Verket kan i samarbete

med Tukes komma överens om eventuell testning av utrustning.

Konsekvenser för Tullen

Förslaget medför inga nya uppgifter för Tullen, men det innebär ökade befogenheter för den att delta i kontrollen av elektrisk och elektronisk utrustning innan den släpps ut på marknaden. Detta kan i viss mån innebära merarbete för Tullen, som föreslås få befogenheter att avbryta en utrustnings övergång till fri omsättning, om den bedömer att utrustningen inte överensstämmer med kraven. Bedömningen kan enligt förslaget bl.a. göras på den grunden att ett liknande parti i ett annat EES-land har konstaterats strida mot kraven. I praktiken kan Tullen göra bedömningen via det elektroniska tullsystem som den använder, vilket redan hör till dess nuvarande uppgifter. En närmare undersökning av utrustningen kan göras i samarbete med tillsynsmyndigheten.

Konsekvenser för miljöministeriet

Det kommer årligen att göras ändringar i RoHS-direktivets tekniska bilagor som innehåller bestämmelser om begränsningar av farliga ämnen och undantag från dem. Den nu föreslagna tekniken för genomförande av direktivet baserar sig på hänvisningar, och avsikten är att den ska minska behovet av ändringar i den nationella lagstiftningen och den vägen spara på lagberedningsresurserna. Däremot måste miljöministeriet informera på sin webbplats om beredning och ikraftträdande av ändringar i bilagorna till direktivet, vilket betyder att informationsresurserna måste ökas i någon mån.

4.4 Miljökonsekvenser

I och med att tillämpningsområdet utvidgas och verkställigheten av begränsningar effektiviseras leder den föreslagna lagen till en minskning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning. Tack vare det utvidgade tillämpningsområdet bedöms mängden farliga ämnen som kommer ut i omgivningen från medicintekniska produkter och från övervaknings- och kontrollinstrument samt

från avfallet från dem minska i framtiden. Men utan tilläggsresurser för tillsynen kan en del av lagens förmodade miljökonsekvenser utebli.

De nya förpliktelseerna för näringsidkare bidrar dock till att man i underleverantörsavtal om tillverkning måste beakta lagens krav på begränsning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning. Detta väntas leda till minskade mängder farliga ämnen i all elektrisk och elektronisk utrustning som släpps ut på marknaden även om resurserna för marknadskontroll inte till alla delar är ändamålsenliga.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid miljöministeriet. Under beredningen har andra myndigheter samt näringsidkare hörts. Yttranden om propositionen har begärts av kommunikationsministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), Finlands miljöcentral, Tullen, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Elektronikan Tukkukauppiat ry, Elektronikan Komponentti- ja Mittalaitetoimittajat ELKOMIT ry, Elker Oy, Finlands näringsliv, ERP Finland ry, Förbundet för Finsk Handel rf, Natur och Miljö rf, SER-Tuottajayhteisö ry, Finlands Återanvändningscentrals förening rf, Finlands Kommunförbund, Finlands naturskyddsförbund och Teknologiindustrin rf. Förslaget har ändrats och preciserats till följd av yttrandena. Det skrevs in en skyldighet för miljöministeriet och Säkerhets- och kemikalieverket att informera om ändringar i RoHS-direktivet. Dessutom föreslog finansministeriet, justitieministeriet, Säkerhets- och kemikalieverket och Tullen en precisering av Tullens uppgifter, och till följd av det tog man med en bestämmelse om Tullens befogenheter. Arbets- och näringsministeriet föreslog en närmare beskrivning av konsekvenserna för Säkerhets- och kemikalieverket.

Därför har skrivningen om konsekvenserna för olika myndigheter – Säkerhets- och kemikalieverket, Tullen och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården – preciserats.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Lagens syfte.* Syftet med den föreslagna lagen är att i enlighet med RoHS-direktivet skydda människors hälsa och miljön genom att begränsa användningen av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning och främja för miljön skonsamma sätt att återvinna och bortskaffa avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning. Genom lagen genomförs RoHS-direktivet.

2 §. *Tillämpningsområde.* Enligt 1 mom. tillämpas lagen på elektrisk och elektronisk utrustning.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs i analogi med artikel 2.4 i RoHS-direktivet om vilken utrustning som lagen inte tillämpas på. Undantag är t.ex. utrustning avsedd att sändas ut i rymden, utrustning avsedd för militära ändamål och mobila maskiner som uteslutande görs tillgängliga för yrkesmässig användning.

Enligt artikel 24 i RoHS-direktivet ska kommissionen senast den 22 juli 2014 på nytt undersöka behovet av att ändra direktivet och vid behov föreslå ändringar i tillämpningsområdet för Europaparlamentet och rådet.

3 §. *Definitioner.* I denna paragraf samlas definitionerna av begrepp som är centrala med tanke på lagens tillämpningsområde. Enligt förslaget ska de definitioner tas med som används i de bestämmelser som skrivs in i den nationella lagen. De definitioner som behövs med tanke på de bestämmelser i direktivet som genomförs med hjälp av hänvisningsteknik föreslås inte ingå i lagen.

Enligt den föreslagna 1 punkten avses med *elektrisk och elektronisk utrustning* utrustning som är beroende av elektrisk ström eller elektromagnetiska fält för att uppfylla åtminstone en av de avsedda funktionerna samt utrustning som används för generering, överföring och mätning av sådan ström och sådana fält och som är utformad för att användas med en spänning på högst 1000 volt växelström eller 1500 volt likström. I denna defi-

nition kombineras definitionen av *elektrisk och elektronisk utrustning* i artikel 3.1 i RoHS-direktivet med dess hjälpdefinition av *beroende* i artikel 3.2. Definitionen av *kabel* i 2 punkten är densamma som i artikel 3.5 i RoHS-direktivet. Definitionen av *reservdel* i 3 punkten avviker till skrivsättet från artikel 3.27 i direktivet, men begreppet reservdel är detsamma på båda ställena. Definitionerna av *tillverkare*, *tillverkarens representant*, *distributör och importör* i den föreslagna 4–7 punkten är identiska med motsvarande definitioner i RoHS-direktivet. I stället för den term *ekonomisk operatör* som används i direktivet föreslås att man i den aktuella lagen använder termen *näringsidkare* när tillverkare, tillverkarens representant, importör och distributör åsyftas samtidigt. Det finns dock inte någon skillnad i sak mellan de nämnda termerna. Begreppet näringsidkare används av hävd också annanstans i den finska lagstiftningen då man samtidigt åsyftar tillverkare och de näringsidkare, tillverkarens representanter, importörer och distributörer som verkar i ett senare led av distributionskedjan och det är fråga om kommersiell verksamhet. Definitionerna av *tillhandahållande på marknaden och utsläppande på marknaden* i 9 och 10 punkten motsvarar definitionerna i artikel 3.11 och 3.12 i direktivet. I definitionen av CE-märkning i 11 punkten preciseras den bestämmelse som begreppet *CE-märkning* grundar sig på i EU:s rättsordning och som det hänvisas till i artikel 3.15 i RoHS-direktivet. I övrigt motsvarar definitionen av CE-märkning formuleringen i RoHS-direktivet. Definitionen av *homogent material* i den föreslagna 12 punkten är densamma som i artikel 3.20 i direktivet. Däremot föreslås definitionen av *harmoniserad standard* i 13 punkten motsvara definitionen i artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering. I punkt 14 och 15 definieras *teknisk dokumentation* och *teknisk specifikation*. Bara definitionen av teknisk specifikation baserar sig på direktivet (artikel 3.14). En definition av teknisk dokumentation behövs dock för att undvika en sammanblandning

med teknisk specifikation. Teknisk dokumentation är ett dokument som tillverkaren upprättar om en utrustnings egenskaper. En teknisk specifikation däremot är ett på förhand upprättat dokument som motsvarar standarden och där det fastställs vilka tekniska krav utrustningen ska uppfylla.

2 kap. **Överensstämmelse med kraven och tillverkarens skyldigheter**

4 §. Begränsningar i användningen av farliga ämnen och undantag från dem. Paragrafen innehåller bestämmelser om begränsningar i användningen av farliga ämnen och undantag från dem när det gäller elektrisk och elektronisk utrustning.

Enligt 1 mom. får elektrisk och elektronisk utrustning, inklusive kablar och reservdelar för reparation, återanvändning, uppgradering av funktioner eller förbättrad kapacitet, inte innehålla farliga ämnen som nämns i bilaga II till RoHS-direktivet så att maximikoncentrationen enligt bilagan överskrids för homogena material. I bilaga II till RoHS-direktivet har koncentrationerna av farliga ämnen uttryckts i viktprocent i homogena material, dvs. material med genomgående konstant sammansättning, i enlighet med kravet i artikel 4.2 i direktivet. Enligt bilaga II får materialen inte innehålla mer än 0,1 viktprocent bly, mer än 0,1 viktprocent kvicksilver, mer än 0,01 viktprocent kadmium, mer än 0,1 viktprocent sexvärt krom, mer än 0,1 viktprocent polybromerade bifenyler (PBB) eller mer än 0,1 viktprocent polybromerade difenyletrar (PBDE). I artikel 6 har kommissionen getts delegerade befogenheter att ändra bilaga II. I artikeln anges vad kommissionen ska beakta vid översynen och ändringen av förteckningen över ämnen som omfattas av begränsningar. Under översynen av bilagan ska kommissionen samråda med berörda parter (bl.a. näringsidkare, materialåtervinningsföretag, avfallsbehandlare, och organisationer inom branschen).

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om undantag från förbudet mot användning av farliga ämnen, åter genom hänvisningar till motsvarande bestämmelser i direktivet. I 1 punkten föreslås en hänvisning till artikel 4.4

och 4.5 i direktivet, där det föreskrivs om undantag för *kablar och reservdelar* till medicintekniska produkter och till övervaknings- och kontrollinstrument. Genom undantagen möjliggör man reparation av gammal utrustning också i de fall då den inte uppfyller kraven i direktivet. I 2 punkten föreslås en hänvisning till bilagorna III och IV till direktivet, på motsvarande sätt som i artikel 4.6. I bilagorna anges undantagen genom att den utrustning eller de ändamål anges som undantas från gränsvärdena för koncentrationerna av farliga ämnen. I varje enskilt fall specificeras det farliga ämne som undantaget i fråga gäller, och i fråga om andra farliga ämnen ska maximikoncentrationerna enligt direktivet fortfarande iakttas. I bilaga III till direktivet föreskrivs det för närvarande om 39 undantagsgrunder och deras giltighetstider. Bilaga IV innehåller bestämmelser om undantag som gäller för medicintekniska produkter och övervaknings- och kontrollinstrument. Bilagorna ändras av kommissionen enligt samma förfarande som vid ändring av bilaga II om gränsvärdena för koncentrationer av farliga ämnen. Enligt förslaget ska undantagen genom hänvisningar träda i kraft nationellt direkt utan några särskilda verkställighetsåtgärder. Enligt den föreslagna 18 § ska miljöministeriet och Tukes på sina webbplatser informera om ändringar som kommissionen bereder och godkänner.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om förfarandet vid ansökan om beviljande, förnyelse eller återkallelse av undantag som avses i bilagorna III och IV till direktivet. Bestämmelsen innehåller en hänvisning till artikel 5 i RoHS-direktivet. Enligt artikeln ska tillverkare, tillverkarnas representanter, importörer eller distributörer göra ansökan om beviljande av undantag direkt till kommissionen. I artikel 5 i direktivet föreskrivs om ansökans innehåll och om förfarandet vid behandlingen av ansökan. Undantagen är tidsbegränsade, och en ansökan om förnyelse av ett undantag ska göras senast 11 månader innan undantaget upphör att gälla. Kommissionen ska inom 15 dagar från mottagandet av ansökan bekräfta för sökanden att ansökan tagits emot, utan dröjsmål lämna medlemsstaterna information om ansökan och utarbeta en offentlig sammanfattning av ansökan. Kom-

missionen ska utvärdera motiveringen till ansökan och samråda med olika intressentgrupper. Beslut om förnyelse av ett undantag eller om avslag på ansökan ska fatta senast sex månader innan det aktuella undantaget upphör att gälla. Ett förnyat undantag gäller i fem eller sju år beroende på kategori av utrustning. Om en ansökan avslås, ska undantaget upphöra att gälla 12-18 månader efter det att beslutet fattats.

5 §. Säkerställande av överensstämmelse med kraven. Enligt 1 mom. ska tillverkarna innan de släpper ut elektrisk och elektronisk utrustning på marknaden säkerställa att utrustningen har utformats och tillverkats i enlighet med kraven i denna lag. Den föreslagna formuleringen motsvarar artikel 7 a i RoHS-direktivet.

I 2 mom. föreskrivs det om tillverkarnas skyldighet att sörja för den interna tillverkningskontroll enligt modul A i bilaga II till NLF-beslutet genom vilken man strävar efter att säkerställa produkternas överensstämmelse med kraven. I modul A i bilaga II till beslutet anges tillverkarnas skyldigheter av teknisk natur i anslutning till produkternas tillverkningsprocess, den tekniska dokumentation som ska upprättas och den märkning om överensstämmelse som ska anbringas på produkterna. Överensstämmelsen med kraven kan visas också inom ramen för något annat förfarande enligt unionslagstiftningen, om det har en minst lika hög kravnivå som förfarandet enligt RoHS-direktivet.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska tillverkarna bevara den tekniska dokumentationen i tio år efter det att den elektriska eller elektroniska utrustningen har släppts ut på marknaden. Bestämmelsen baserar sig på artikel 7 d i RoHS-direktivet.

6 §. EU-försäkran om överensstämmelse. Paragrafen föreslås i analogi med artikel 13 i RoHS-direktivet innehålla bestämmelser om en tillverkares skyldighet att upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse efter det att tillverkaren har försäkrat sig om att en elektrisk eller elektronisk utrustning uppfyller lagens krav. Försäkran om överensstämmelse ska i första hand upprättas på finska eller svenska, men den kan vid behov också upprättas på något annat språk som godtas av tillsynsmyndigheten, t.ex. engelska. Bilaga

VI till RoHS-direktivet innehåller närmare bestämmelser om innehållet i försäkran om överensstämmelse. Tillverkaren ska bevara EU-försäkran om överensstämmelse i tio år efter det att den elektriska eller elektroniska utrustningen har släppts ut på marknaden.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska det i EU-försäkran om överensstämmelse på lämpligt sätt tas hänsyn till ändringar i en serietillverkad produkts utformning eller egenskaper och till ändringar i de harmoniserade standarder eller tekniska specifikationer som det hänvisas till vid försäkran om överensstämmelse för en elektrisk eller elektronisk utrustning.

7 §. Märkning och kontaktuppgifter på elektrisk och elektronisk utrustning. I paragrafen föreslås bestämmelser om märkning och kontaktuppgifter som ska anbringas på utrustningen, dess märkskylt eller på förpackningen och på de medföljande dokumenten.

En produkt får förses med CE-märkning efter det att den genomgått ett förfarande för bedömning av överensstämmelse. CE-märkningen är obligatorisk, och den ska alltid anbringas innan den elektriska eller elektroniska utrustningen släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Enligt RoHS-direktivet visar tillverkaren genom att förse utrustning med CE-märkning att tillverkaren tar ansvar för att produkten uppfyller de minimiskydds nivåer i fråga om säkerhet, hälsa, miljöskydd och konsumentskydd som fastställs i tillämplig harmoniserad unionslagstiftning. Märkningen ska anbringas så att den syns bra, är läsbar och inte utplånas vid användning. Om det inte är möjligt eller motiverat att förse utrustningen eller dess märkskylt med CE-märke, kan märkningen enligt förslaget fästas på förpackningen och på de medföljande dokumenten. Utrustning ska inte förses med CE-märkning, om märkningen t.ex. måste graveras in och detta kan försämra utrustningens egenskaper, såsom hållbarhet. På motsvarande sätt kan CE-märkningen störa den viktigaste egenskapen hos utrustning som är avsedd att vara genomskinlig, dvs. genomskinligheten. Det kan vara omöjligt att anbringa CE-märkningen t.ex. i de fall då utrustningens yta inte gör det möjligt att förse

en med märkning eller då utrustningen är för liten.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska tillverkarna säkerställa att den elektriska eller elektroniska utrustningen förses med typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifieringsmärkning. Om det inte är möjligt att fästa sådan märkning på utrustningen, kan den fästas på förpackningen eller på de medföljande dokumenten.

I 3 mom. föreslås det att tillverkaren ska ange sitt namn, sitt registrerade firmanamn eller registrerade varumärke och sin adress på den elektriska eller elektroniska utrustningen eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som följer med utrustningen. Av adressen ska framgå en kontaktpunkt där tillverkaren kan nås. Det räcker inte att ange enbart postbox, utan en fysisk kontaktpunkt behövs bl.a. för att myndigheterna ska kunna utföra inspektioner.

8 §. Presumtion om överensstämmelse. I paragrafen föreslås en bestämmelse om s.k. presumtion om överensstämmelse och om förutsättningarna för den. Presumtion om överensstämmelse innebär att utgångspunkten är att elektrisk och elektronisk utrustning ska anses uppfylla kraven i lagstiftningen. För att presumtionen ska kunna kullkastas måste det kunna visas att detta inte är fallet. Presumtion om överensstämmelse ska dock inte utgöra något hinder för normala kontrollåtgärder när det gäller elektrisk och elektronisk utrustning. Om man t.ex. vid tillsynsmyndighetens mätningar eller undersökningar får bevis för att en elektrisk eller elektronisk utrustning överskrider de tillåtna maximikoncentrationerna av farliga ämnen, ska presumtionen om överensstämmelse inte längre gälla och det kan t.ex. förbjudas att utrustningen finns tillgänglig på marknaden. Avsaknaden av dokument och märkning som krävs i lagen leder också till bristande överensstämmelse.

Enligt den föreslagna paragrafen ska utrustningens CE-märkning utgöra en förutsättning för presumtion om överensstämmelse. Innan utrustningen förses med CE-märkning ska tillverkaren på ett tillförlitligt sätt försäkra sig om att utrustningen uppfyller lagens krav. Tillverkaren kan visa att utrustningen eller materialen och komponenterna

överensstämmer med kraven genom att använda mätmetoder som följer harmoniserade standarder eller som allmänt anses vara de tillförlitligaste och exaktaste och som kan upprepas. Om någon av ovannämnda förutsättningarna har uppfyllts kan tillverkaren visa att utrustningen överensstämmer med kraven genom en redogörelse där alla material som har använts i utrustningen specificeras.

9 §. Förfarandet vid bristande överensstämmelse. I paragrafen föreslås bestämmelser om tillverkarens skyldigheter i de fall då elektrisk eller elektronisk utrustning inte överensstämmer med kraven. En tillverkare som har skäl att misstänka att elektrisk eller elektronisk utrustning som tillverkaren har släppt ut på marknaden inte uppfyller kraven i denna lag ska omedelbart vidta åtgärder för att få utrustningen att överensstämma med kraven eller för att dra tillbaka utrustningen, eller vid behov vidta åtgärder för att en produkt som redan tillhandahållits användarna ska återkallas till tillverkaren. Tillverkaren ska dessutom omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om utrustningens bristande överensstämmelse och om alla åtgärder som vidtagits.

Enligt 2 mom. ska tillverkarna föra register över elektrisk och elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven och över återkallelse av utrustning i enlighet med 1 mom. samt informera sina distributörer om sådan utrustning och om återkallelse av den. Denna skyldighet baserar sig på artikel 7 f i RoHS-direktivet.

10 §. Tillverkarens representant. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om tillverkarens möjlighet att genom en skriftlig fullmakt utse en representant som ska ha rätt att för tillverkarens räkning utföra uppgifter som denne har. I paragrafen anges vilka uppgifter tillverkarens representant enligt fullmakt åtminstone ska kunna utföra och vilka uppgifter som inte kan ingå i den skriftliga fullmakten. Tillverkaren ska inte på sin representant få överföra sina skyldigheter enligt 5 § 1 mom. att säkerställa att elektrisk och elektronisk utrustning överensstämmer med kraven eller sina skyldigheter enligt 2 mom. i samma paragraf att sörja för upprättandet av teknisk dokumentation i anslutning

till förfarandet för tillverkningskontroll. Paragrafen baserar sig på artikel 8 i RoHS-direktivet.

3 kap. **Importörens och distributörens skyldigheter**

11 §. *Importörens skyldigheter när utrustning släpps ut på marknaden.* I paragrafen föreslås bestämmelser om importörens skyldigheter. Bestämmelserna baserar sig på artikel 9 i RoHS-direktivet. Enligt 1 mom. ska importören innan en elektrisk eller elektronisk utrustning släpps ut på marknaden säkerställa att tillverkaren har fullgjort alla sina centrala skyldigheter när det gäller att säkerställa överensstämmelsen med kraven och upprätta teknisk dokumentation (5 § 1 och 2 mom.), utforma EU-försäkran om överensstämmelse (6 §), anbringa den märkning som krävs (7 §) samt föra register över återkallelse av utrustning som inte överensstämmer med kraven och informera om detta (9 § 2 mom.). Om en importör har skäl att misstänka att en elektrisk eller elektronisk utrustning till någon del inte uppfyller kraven i denna lag, ska importören omedelbart underrätta tillverkaren och tillsynsmyndigheten om detta. Importören får då inte släppa ut utrustningen på marknaden förrän den uppfyller lagens krav. Bestämmelsen baserar sig på artikel 9 b i RoHS-direktivet.

I 2 mom. föreslås det att importören ska ange sitt namn, sitt registrerade firmanamn eller registrerade varumärke och en adress där importören kan nås på den elektriska eller elektroniska utrustningen eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som följer med utrustningen. Bestämmelsen baserar sig på artikel 9 d i RoHS-direktivet.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska importören hålla en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse tillgänglig för tillsynsmyndigheten i tio år efter det att den elektriska eller elektroniska utrustningen har släppts ut på marknaden och säkerställa att myndigheten på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. Bestämmelsen baserar sig på artikel 9 g i RoHS-direktivet.

12 §. *Importörens skyldigheter när utrustning som släppts ut på marknaden inte överensstämmer med kraven.* Paragrafen innehåller bestämmelser om de åtgärder som en importör ska vidta om det visar sig att en elektrisk eller elektronisk utrustning som importören har släppt ut på marknaden strider mot kraven. Enligt det föreslagna 1 mom. ska importören då omedelbart vidta åtgärder för att få utrustningen att överensstämma med kraven, för att dra tillbaka utrustningen eller vid behov för att utrustning som redan tillhandahållits användarna ska återkallas till importören. Enligt förslaget räcker det med en grundad misstanke för att importören ska vara skyldig att vidta åtgärder.

I 2 mom. föreslås det att importören omedelbart ska underrätta tillsynsmyndigheten om den elektriska eller elektroniska utrustningens bristande överensstämmelse och om alla åtgärder som vidtagits. Anmälningssplikten för importörer behövs för genomförandet av artikel 9 f i RoHS-direktivet, och den motsvarar tillverkarens anmälningssplikt.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska importören i enlighet med artikel 9 e i RoHS-direktivet föra register över elektrisk och elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven och över återkallelse av utrustning samt informera distributörerna om sådan utrustning och om återkallelse av den.

13 §. *Distributörens skyldigheter när utrustning tillhandahålls på marknaden.* I denna paragraf föreslås bestämmelser om skyldigheterna för en distributör som tillhandahåller utrustning på marknaden. Distributören ska innan en elektrisk eller elektronisk utrustning tillhandahålls på marknaden kontrollera att tillverkaren och importören har försett utrustningen med all den märkning och information som avses i 7 § och 11 § 2 mom. Om en distributör har skäl att misstänka att en elektrisk eller elektronisk utrustning till någon del inte uppfyller kraven i lagen, ska distributören informera såväl tillverkaren eller importören som tillsynsmyndigheten om detta. Distributören får inte tillhandahålla utrustningen på marknaden förrän den uppfyller lagens krav. Till innehållet motsvarar paragrafen artikel 10 a och 10 b i RoHS-direktivet.

14 §. Distributörens skyldigheter när utrustning som tillhandahållits på marknaden inte överensstämmer med kraven. Paragrafen innehåller bestämmelser om de åtgärder som en distributör ska vidta om det visar sig att en elektrisk eller elektronisk utrustning strider mot kraven. Paragrafen motsvarar artikel 10 c i RoHS-direktivet.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska distributören vid bristande överensstämmelse säkerställa att tillverkaren, importören eller vid behov distributören själv vidtar åtgärder för att få utrustningen att överensstämma med kraven, för att dra tillbaka utrustningen eller vid behov för att utrustning som redan tillhandahållits användarna ska återkallas till distributören. I 2 mom. föreslås det att distributören omedelbart ska underrätta tillsynsmyndigheten om utrustningens bristande överensstämmelse och om alla åtgärder som vidtagits.

15 §. Tillämpning av tillverkares skyldigheter på importörer och distributörer. Paragrafen innehåller bestämmelser om de situationer då importörer och distributörer ska likställas med tillverkare och alla skyldigheter som tillverkarna har ska tillämpas på dem. Enligt förslaget ska detta förfarande tillämpas om en importör eller distributör släpper ut elektrisk eller elektronisk utrustning på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar utrustning som redan har släppts ut på marknaden på ett sätt som kan inverka på hur kraven i lagen uppfylls. Paragrafen baserar sig på artikel 11 i RoHS-direktivet.

4 kap. Styrning och tillsyn

16 §. Styrning och utveckling. Enligt den föreslagna paragrafen är det miljöministeriet som ska svara för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i lagen.

17 §. Tillsynsmyndigheter. I paragrafen föreskrivs att Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) är tillsynsmyndighet enligt den föreslagna lagen, vilket det också är med stöd av den gällande förordningen av statsrådet. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården övervakar produkter för hälso- och sjukvård enligt det som föreskrivs i lagen om

produkter och utrustning för hälso- och sjukvård. Inga ändringar föreslås i grunderna för behörighetsfördelningen. Med tanke på den praktiska tillsynen är det ändamålsenligt om samma myndighet vid behov undersöker en utrustnings överensstämmelse med kraven utifrån flera olika författningar.

18 §. Information om beredning och ikraftträdande av ändringar i RoHS-direktivet. Miljöministeriet och Säkerhets- och kemikalieverket ska enligt förslaget tillsammans informera näringsidkarna om sådana ändringar i RoHS-direktivet som gäller ämnen som begränsas genom direktivet eller som gäller undantag från förbudet mot användning av farliga ämnen. Tukes informerar redan nu om innehållet i bestämmelserna på sin egen webbplats, och det finns information om lagstiftningen också på miljöministeriets webbplats. En särskild bestämmelse om informationen är dock motiverad bl.a. för att avsikten är att delvis genomföra RoHS-direktivet med hjälp av hänvisningsteknik, och då kommer ändringarna inte separat med i beredningsprocessen för den nationella lagstiftningen. Det är meningen att informera varje gång som ändringar har gjorts i fråga om de ämnen som begränsas genom direktivet eller i fråga om de undantag som anges i bilagorna III och IV. Även intressentgrupper ska informeras om beredningen av ändringar. Informationen ska huvudsakligen skötas elektroniskt.

19 §. Tullens befogenheter före övergång till fri omsättning. I paragrafen föreslås bestämmelser om Tullens befogenheter innan en elektrisk eller elektronisk utrustning övergår till fri omsättning. I NLF-förordningen finns allmänna bestämmelser om Tullens uppgifter som ett led i marknadskontrollen. Det behövs dock en separat nationell bestämmelse för att precisera Tullens behörighet. Enligt paragrafen får Tullen avbryta en elektrisk eller elektronisk utrustnings övergång till fri omsättning på Europeiska unionens marknad i följande situationer: 1) om utrustningen har egenskaper som ger anledning att anta att den kan utgöra en allvarlig risk för hälsan eller miljön, 2) om utrustningen inte har försetts med märkning i enlighet med kraven i denna lag, eller 3) om utrustningens CE-märkning är felaktig eller vilseledande. Enligt 2 mom. ska Tullen underrätta

tillsynsmyndigheten om en utrustnings övergång till fri omsättning avbryts.

20 §. Utlämnande av uppgifter och samarbete med tillsynsmyndigheten. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarnas skyldighet att lämna ut uppgifter till tillsynsmyndigheten och att även i övrigt samarbeta med tillsynsmyndigheten. Enligt 1 mom. ska en näringsidkare på begäran lämna tillsynsmyndigheten uppgifter och dokument som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och för verkställigheten av den, på finska eller svenska eller på något annat språk som godtas av tillsynsmyndigheten. Dessutom ska en näringsidkare i enlighet med artiklarna 7 j, 8 b, 9 h och 10 d i RoHS-direktivet även i övrigt samarbeta med tillsynsmyndigheten i syfte att säkerställa att den elektriska och elektroniska utrustningen överensstämmer med kraven.

I 2 mom. föreskrivs att tillsynsmyndigheten i tio år efter det att en elektrisk eller elektronisk utrustning har släppts ut på marknaden har rätt att på begäran få uppgifter av en näringsidkare om alla näringsidkare som har levererat elektrisk eller elektronisk utrustning till näringsidkaren eller som näringsidkaren har levererat elektrisk eller elektronisk utrustning till.

21 §. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om tillsynsmyndighetens rätt att få sekretessbelagda uppgifter av andra myndigheter och att lämna ut sådana uppgifter till andra myndigheter. Enligt 1 mom. har tillsynsmyndigheten oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag rätt att av andra myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

I 2 mom. föreskrivs det att tillsynsmyndigheten oberoende av den sekretess som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får lämna ut sådana sekretessbelagda uppgifter som den fått vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag till 1) åklagaren, polisen och Tullen för förebyggande eller utredning av brott, 2) Tullen och miljöförhållnings- och konsumentskyddsmyndigheterna, om det är nödvändigt att uppgifterna lämnas ut för att myndigheten ska kunna utföra sina uppdrag, och 3) behöriga utländska myndigheter och internationella organ för

uppfyllande av förpliktelser som grundar sig på Europeiska unionens regelverk eller på internationella avtal som är bindande för Finland.

22 §. Anlitande av utomstående experter. I paragrafen föreslås en bestämmelse om tillsynsmyndighetens rätt att anlita utomstående experter för undersökning, testning eller bedömning av en elektrisk och elektronisk utrustnings överensstämmelse med kraven. Enligt 1 mom. ska de utomstående experterna som hjälp för tillsynsmyndigheten eller för en tjänsteinnehavare som tillsynsmyndigheten har utsett kunna delta i inspektioner och undersöka och testa elektrisk och elektronisk utrustning. Således ska de utomstående experterna inte självständigt utöva offentlig makt som avses i 124 § i grundlagen, utan deras roll ska vara assisterande och kompletterande på det sätt som riksdagens grundlagsutskott förutsätter (GrUU 57/2010 rd och GrUU 20/2002 rd).

Enligt 2 mom. ska utomstående experter ha den sakkunskap och kompetens som krävs för uppgifterna.

Enligt 3 mom. tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på en utomstående expert när experten utför uppdrag som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

23 §. Inspektionsrätt. I den föreslagna paragrafen föreskrivs att tillsynsmyndigheten har rätt att, utom i utrymmen som används för permanent boende, utföra inspektioner och undersökningar, utföra mätningar och ta prover samt vidta andra åtgärder som krävs för tillsynen. En inspektionsrätt av den omfattning som föreslås är motiverad med tanke på tillsynens effektivitet eftersom också sådan utrustning måste kunna kontrolleras som inte är avsedd för konsumtionsbruk. Sådan utrustning, t.ex. frysdiskar i affärer eller dryckesautomater, kan man inte i praktiken skaffa sig för kontroll exempelvis genom att köpa. En näringsidkare ska enligt förslaget på begäran för den representant för tillsynsmyndigheten som utför inspektionen lägga fram sådana dokument för inspektionen som kan vara av betydelse vid tillsynen över efterlevnaden av lagen. Den representant för tillsynsmyndigheten som utför inspektionen

har rätt att få kopior av de dokument som granskas och utskrifter av registreringar i datasystemen.

24 §. Rätt att ta utrustning för undersökning och testning. Enligt den föreslagna paragrafen ska tillsynsmyndigheten och Tullen ha rätt att ta elektrisk och elektronisk utrustning av en näringsidkare för undersökning och testning, om det behövs för tillsynen.

25 §. Ersättning för kostnader. Det föreslås att tillsynsmyndigheten och Tullen får ta ut ersättning av en näringsidkare för kostnaderna för att anskaffa, lagra, undersöka och testa en elektrisk eller elektronisk utrustning, om den enligt gjorda undersökningar och tester inte uppfyller lagens krav. En utrustning ska anses strida mot kraven, om den innehåller farliga ämnen i strid med begränsningarna i 4 § eller om den saknar sådan märkning eller sådana dokument eller kontaktppgifter till tillverkaren eller importören som anges i 7 §. För att ersättning för kostnaderna ska få tas ut krävs det ingen begränsning av försäljningen eller något annat förvaltningsbeslut som gäller näringsidkaren. Myndigheten behöver inte nödvändigtvis utfärda beslut som t.ex. begränsar försäljningen, om näringsidkaren vidtar korrigerande åtgärder redan utifrån myndighetens undersökningar och inga andra åtgärder därför längre behövs.

26 §. Åtgärder i fråga om utrustning som inte överensstämmer med kraven. I paragrafen föreslås bestämmelser om tillsynsmyndighetens viktigaste åtgärder med tanke på effektiviteten inom tillsynen i olika situationer där en elektrisk eller elektronisk utrustning inte överensstämmer med kraven. Enligt artikel 23 i RoHS-direktivet ska medlemsstaterna fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för att se till att de nationella bestämmelserna tillämpas. Det är inte meningen att den föreslagna lagen ska innehålla några nya straffrättsliga medel, utan man strävar efter att säkerställa att lagen iakttas genom att garantera tillsynsmyndigheterna tillräckliga administrativa metoder för laglighetsövervakning.

Enligt det föreslagna 1 mom. får tillsynsmyndigheten beroende på situationen ta till olika metoder om en elektrisk eller elektronisk utrustning inte överensstämmer med kraven. Med åtgärder enligt 1 punkten för-

hindrar man att utrustning som inte överensstämmer med kraven tillhandahålls användarna. Näringsidkaren kan t.ex. åläggas att i affärer och på andra ställen samla in utrustning som redan har släppts ut på marknaden. Enligt 2 punkten kan näringsidkaren åläggas att vidta korrigerande åtgärder för att få utrustningen att överensstämma med kraven. När det gäller korrigerande åtgärder är det skäl att observera att om en importör eller distributör ändrar en utrustning på ett sätt som kan inverka på hur kraven i lagen uppfylls, ska samma skyldigheter som tillverkaren har tillämpas på denna aktör. I 3 punkten föreskrivs om återkallelse, varvid näringsidkaren åläggs att återta sådan utrustning av användarna som kan utgöra en allvarlig risk för hälsan eller miljön och att i stället ge en likadan eller likartad ofarlig vara eller att häva köpet. Dessa ålägganden kan komma i fråga om åtgärderna enligt 1 och 2 punkten inte kan anses vara tillräckliga. Det är meningen att myndigheten ska göra avvägningen om en utrustning kan utgöra en allvarlig risk för hälsan eller miljön. Detta kan bli aktuellt t.ex. om sådana delar av en utrustning som man kommer i beröring med innehåller höga halter av kvicksilver. Den föreslagna 4 punkten innehåller bestämmelser om att ålägga näringsidkaren att bortföra utrustningen för behandling som avfall om åläggandet enligt 1—3 punkten inte kan anses tillräckligt. Myndigheten ges likaså en möjlighet att bestämma hur man annars ska gå till väga med utrustningen, om det inte anses ändamålsenligt att behandla den som avfall. Syftet med detta åläggande är att säkerställa att utrustningen inte kommer tillbaka ut på marknaden och att den förstörs på rätt sätt. I 5 punkten föreskrivs det om att ålägga näringsidkaren att offentligt meddela om en allvarlig risk som sammanhänger med utrustningen. Tillsynsmyndigheten kan också själv lämna ett sådant meddelande på näringsidkarens bekostnad. Anmälningssplikten hänger särskilt samman med återkallelse. Via anmälningssplikten blir slutanvändarna upplysta om sin rätt att returnera utrustningen. Förbudet mot användning i 6 punkten är avsett att gälla alla generellt, även enskilda. Ett generellt förbud mot användning är en stark form av offentlig maktutövning som kan komma i

fråga bara i situationer där en elektrisk eller elektronisk utrustning som är i bruk klart konstateras medföra allvarlig risk för hälsan eller miljön och där näringsidkarens egna åtgärder för att återkalla utrustningen inte kan anses vara tillräckligt effektiva för att åtgärda situationen.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska näringsidkaren inom en skäligen, av tillsynsmyndigheten bestämd tid lämna myndigheten en redogörelse för hur ett åläggande eller förbud enligt 1—5 punkten har verkställts.

27 §. Vite och hot om tvångsutförande. Paragrafen innehåller en bestämmelse om tillsynsmyndighetens möjlighet att förena ett förbud eller åläggande som den har meddelat med vite eller med hot om tvångsutförande. Bestämmelser om dessa tvångsmedel finns i viteslagen (1113/1990).

28 §. Sökande av ändring i tillsynsmyndighetens beslut. Enligt den föreslagna paragrafen får beslut av tillsynsmyndigheten överklagas genom besvär hos den regionala förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut av tillsynsmyndigheten ska dock iaktas även om det överklagas, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat. Elektrisk och elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven kan medföra allvarliga risker för hälsan och miljön. Därför bör det föreskrivas att beslut av tillsynsmyndigheten i regel ska iaktas även om de överklagas.

5 kap. **Ikraftträdande och övergångsbestämmelser**

29 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits. RoHS-direktivet ska genomföras i medlemsstaterna senast den 2 januari 2013.

Genom lagen upphävs statsrådets förordning om begränsning av användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter.

30 §. Övergångsbestämmelser. Enligt förslaget får elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattas av tillämpningsområdet för statsrådets förordning om begränsning av användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter och som inte uppfyller kraven i denna lag fortsätta att tillhand-

hållas på marknaden till och med den 22 juli 2019, om inte något annat föreskrivs i den föreslagna lagen eller i artikel 4.3 i RoHS-direktivet. I enlighet med förslaget hör all elektrisk och elektronisk utrustning som inte utesluts genom en särskild bestämmelse till direktivets och lagens tillämpningsområde från och med den 23 juli 2019.

De kategorier av utrustning som nämns i bilagan I till RoHS-direktivet är 1) stora hushållsapparater, 2) små hushållsapparater, 3) IT-utrustning och telekommunikationsutrustning, 4) konsumentelektronik, 5) belysningsutrustning, 6) elektriska och elektroniska verktyg, 7) leksaker, sport- och fritidsprodukter, 8) medicintekniska produkter, 9) övervaknings- och kontrollinstrument inklusive industriella övervaknings- och kontrollinstrument, 10) automater och 11) annan elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattas av någon av ovanstående kategorier. Även om bilagan är uttömmande innebär den sista punkten i praktiken att all elektrisk och elektronisk utrustning som inte utesluts genom en särskild bestämmelse hör till direktivets och lagens tillämpningsområde från och med den 23 juli 2019. Av de nämnda kategorierna tillämpas begränsningar av farliga ämnen redan på kategorierna 1, 7 och 10 med stöd av RoHS-direktivet från 2002. Utöver kategori 11 är också kategorierna 8 och 9 nya. Med de medicintekniska produkter som nämns i kategori 8 avses produkter enligt lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård. Det är meningen att lagen ska börja tillämpas på produkter för hälso- och sjukvård från och med den 22 juli 2014. På sådana produkter avsedda för in vitro-diagnostik som definieras i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård tillämpas lagen dock först från och med den 22 juli 2016. I fråga om övervaknings- och kontrollinstrument (kategori 9) börjar lagen tillämpas den 22 juli 2014, men i fråga om industriella övervaknings- och kontrollinstrument dock från och med den 22 juli 2017.

2 **Närmare bestämmelser**

Enligt propositionen ska lagen inte innehålla några bemyndiganden. De ändringar i bilagorna II–IV till RoHS-direktivet som hör till

området för en förordning träder i kraft direkt utan några särskilda verkställighetsåtgärder tack vare hänvisningsbestämmelserna.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har blivit stadfäst.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Förslaget är av betydelse för näringsfriheten och för de grundläggande rättigheterna i fråga om miljön. Dessutom påverkar de föreslagna bestämmelserna och i synnerhet det sätt på vilket de genomförs gränsdragningen mellan området för lag och området för förordning. I sin föreslagna form kan lagen dock stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

I förslaget ingår flera nya förpliktelser för näringsidkare som tillverkar, importerar och säljer (distributörer) elektrisk och elektronisk utrustning. Nya kategorier av elektrisk och elektronisk utrustning börjar omfattas av regleringen. På grund av den kraftigt ökade användningen och mängden av elektrisk och elektronisk utrustning har denna utrustning dock blivit en avsevärd hälso- och miljörisk. Med tanke på de grundläggande rättigheterna i fråga om miljön kan de föreslagna bestämmelser som begränsar näringsfriheten således anses motiverade.

Enligt förslaget ska RoHS-direktivets gränsvärden för farliga ämnen och de undantag från begränsningarna i fråga om farliga ämnen som har beviljats enligt de grunder och förfaranden som anges i artikel 5 genomföras med hjälp av hänvisningsteknik. Inga bestämmelser som bemyndigar till att utfärda bestämmelser på lägre nivå föreslås ingå i lagen. I princip kan denna verkställighetsteknik göra bestämmelserna svårare att förstå och försämra möjligheterna till information om rättsläget för små och medelstora företag. Myndigheter och stora, ofta multinationella, företag är centrala aktörer inom beredningen av EU-rättsakter, och de är således mycket väl insatta i bestämmelsernas innebörd och kan förutse ändringar i dem. RoHS-direktivets materiella bestämmelser som är av väsentlig betydelse för skyddet av hälsan

och miljön, dvs. begränsningarna i fråga om farliga ämnen och undantagen från dem, ingår i bestämmelserna av teknisk natur i bilagorna II–V. Erfarenheterna från genomförandet av RoHS-direktivet från 2002 visar att den traditionella tekniken för att genomföra direktivet skulle leda till att bestämmelserna i förordning måste ändras varje år. Då är det i vilket fall som helst svårt att göra bestämmelserna lättförståeliga och förutsebara och informationen om rättsläget lätt tillgänglig. Hur dessa principer genomförs är trots allt inte i någon högre grad beroende av det sätt som direktivet genomförs på nationellt. De ändringar som har gjorts i direktivet med stöd av kommissionens delegerade befogenheter kan kräva att medlemsstaterna genomför rättsakter så snabbt att även beredningen av förordningar inom den angivna tiden kan bli en utmaning. Då råkar man in i situationer där en ändring av ett direktiv redan är gällande EU-rätt men den nationella rättsordningen fortfarande följer det förhållande som rådde tidigare. För dem som ska tillämpa lagen och för dem som bestämmelserna gäller är detta ett minst lika oklart läge som om man för att följa rättsläget måste ge akt på såväl lagändringar som tekniska ändringar i direktivet.

RoHS-direktivet utgör produktreglering som är harmoniserad inom Europeiska unionen, och vid genomförandet av den finns det inte mycket rum för nationell prövning. Bestämmelserna i lagförslaget gäller professionella aktörer såsom tillverkare, importörer och distributörer av elektrisk och elektronisk utrustning och tillverkarnas representanter. Således finns det för hänvisningstekniken till denna del förutsättningar som riksdagens grundlagsutskott har dragit upp riktlinjerna för (GrUU 50/2006 rd). För att bestämmelserna ska bli lättare att förstå och förutse föreslås det i lagen särskilda bestämmelser om miljöministeriets och tillsynsmyndighetens skyldighet att i ett datanät tillhandahålla uppdaterad information om ändringar i bilagorna till direktivet som är under beredning eller har trätt i kraft.

Trots hänvisningsbestämmelserna måste man i lagen i viss mån ta med bestämmelser av teknisk natur och bestämmelser som annars hör till området för en förordning, såsom bestämmelser om upprättandet av olika do-

kument, deras innehåll och bevarandet av dem. För att lagstiftningen ska vara klar och begriplig bör sådana bestämmelser dock införas i lagen och RoHS-direktivet i stället för att den nationella lagstiftningen delvis ytterligare delas upp i lag och förordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag om

begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att skydda människors hälsa och miljön genom att begränsa användningen av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning och främja för miljön skonsamma sätt att återvinna och bortskaffa avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning.

Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, nedan *RoHS-direktivet*.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på elektrisk och elektronisk utrustning.

Lagen tillämpas dock inte på

1) vapen, ammunition och materiel som är avsedda för militära ändamål eller på annan utrustning som hänför sig till tryggheten eller bevakningen av rikets centrala säkerhetsintressen,

2) utrustning som är utformad för att sändas ut i rymden,

3) sådana storskaliga stationära industriverktyg som består av storskaliga grupper av maskiner, utrustning eller komponenter, som fungerar för en viss tillämpning, som instal-

leras permanent och monteras ned av fackmän på en viss plats och som används och underhålls av fackmän i en industriell produktionsanläggning eller anläggning för forskning eller utveckling,

4) sådana storskaliga fasta installationer som består av storskaliga kombinationer av apparater eller av andra utrustningar, som sätts samman och installeras av fackmän, som är avsedda att användas permanent på en på förhand bestämd och särskilt avsedd plats och som monteras ned av fackmän,

5) transportmedel för personer eller varor, med undantag för elektriska tvåhjuliga fordon som inte är typgodkända,

6) sådana mobila maskiner som uteslutande görs tillgängliga för yrkesmässig användning, som har en inbyggd källa för kraftgenerering och vars drift kräver endera mobilitet eller kontinuerlig eller halvkontinuerlig förflyttning mellan en följd av fasta arbetsstationer under arbetet,

7) sådana aktiva produkter för hälso- och sjukvård som är avsedda för implantation som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010),

8) solcellspaneler som är avsedda för ett system som fackmän har utformat, satt samman och installerat för permanent användning på en bestämd plats i syfte att producera energi av solljus för offentliga, kommersiella eller industriella tillämpningar eller tillämpningar i bostäder,

9) utrustning som är särskilt utformad för forsknings- och utvecklingssyften och som endast görs tillgänglig för yrkesmässig verksamhet,

10) utrustning som är särskilt utformad och avsedd att installeras som en del av utrustningar som avses i 1—9 punkten och som kan fylla sin funktion endast om den är en del av dessa utrustningar, och som endast kan ersättas av samma särskilt utformade utrustning.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med:

1) *elektrisk och elektronisk utrustning* utrustning som är beroende av elektrisk ström eller elektromagnetiska fält för att uppfylla åtminstone en av de avsedda funktionerna samt utrustning som används för generering, överföring och mätning av sådan ström och sådana fält och som är utformad för att användas med en spänning på högst 1000 volt växelström eller 1500 volt likström,

2) *kabel* kabel som har en märkspänning under 250 volt och som tjänar som anslutning eller förlängning för att förbinda elektrisk eller elektronisk utrustning till eluttaget eller för att ansluta två eller flera elektriska eller elektroniska utrustningar till varandra,

3) *reservdel* en sådan separat del av en elektrisk eller elektronisk utrustning som behövs för att utrustningen ska fungera som avsett, som kan ersätta en del i en elektrisk eller elektronisk utrustning och som gör att utrustningens funktionsduglighet återställs eller uppgraderas,

4) *tillverkare* varje fysisk eller juridisk person som tillverkar, låter tillverka eller låter utforma en elektrisk eller elektronisk utrustning och marknadsför utrustningen i eget namn eller under eget varumärke,

5) *tillverkarens representant* varje inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet etablerad fysisk eller juridisk person som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att utföra särskilda uppgifter i tillverkarens ställe,

6) *distributör* varje fysisk eller juridisk person i leverantörskedjan, andra än tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en elektrisk eller elektronisk utrustning på marknaden,

7) *importör* varje inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet etablerad fysisk eller juridisk person som släpper ut elektrisk eller elektronisk utrustning som härrör från ett tredjeland på marknaden inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

8) *näringsidkare* tillverkaren, tillverkarens representant, importören och distributören,

9) *tillhandahållande på marknaden* varje leverans av en elektrisk eller elektronisk utrustning för distribution, förbrukning eller användning på marknaden inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt,

10) *utsläppande på marknaden* tillhandahållande av en elektrisk eller elektronisk utrustning på marknaden inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för första gången,

11) *CE-märkning* märkning som avses i artikel 30 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och genom vilken tillverkaren visar att produkten överensstämmer med tillämpliga krav som fastställs i harmoniserad unionslagstiftning om märkning,

12) *homogent material* material med genomgående konstant sammansättning eller material som består av en kombination av material och som inte kan åtskiljas eller separeras i enskilda material genom mekaniska åtgärder såsom isärskruvning, kapning, krossning eller slipning,

13) *harmoniserad standard* europeisk standard som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG och som antagits på grundval av Europeiska kommissionens begäran för tillämpningen av unionens harmoniseringslagstiftning,

14) *teknisk dokumentation* dokument som innehåller en lämplig analys och bedömning av riskerna, som upprättas av tillverkaren och som utgör grund för en bedömning av om en elektrisk eller elektronisk utrustning uppfyller de tillämpliga kraven,

15) *teknisk specifikation* dokument där det fastställs vilka tekniska krav som ska uppfyllas av en elektrisk eller elektronisk utrustning.

2 kap.

Överensstämmelse med kraven och tillverkarens skyldigheter

4 §

Begränsningar i användningen av farliga ämnen och undantag från dem

Elektrisk och elektronisk utrustning, inklusive kablar och reservdelar för reparation, återanvändning, uppgradering av funktioner eller förbättrad kapacitet, får inte innehålla farliga ämnen som nämns i bilaga II till RoHS-direktivet så att maximikoncentrationen enligt bilagan överskrids för homogena material.

Det är dock tillåtet att överskrida koncentrationsgränsen enligt 1 mom.

1) i kablar och reservdelar som avses i artikel 4.4 och 4.5 i RoHS-direktivet,

2) i utrustning och för ändamål som anges i bilagorna III och IV till RoHS-direktivet.

En näringsidkare får ansöka hos Europeiska kommissionen om beviljande, förnyelse eller återkallelse av ett undantag som avses i 2 mom. 2 punkten. När ansökan görs och behandlas ska förfarandet enligt artikel 5 i RoHS-direktivet iakttas.

5 §

Säkerställande av överensstämmelse med kraven

Tillverkarna ska innan de släpper ut elektrisk och elektronisk utrustning på marknaden säkerställa att utrustningen har utformats och tillverkats i enlighet med kraven i denna lag.

Tillverkarna ska för att säkerställa att den elektriska och elektroniska utrustningen stämmer överens med kraven sörja för den interna tillverkningskontrollen och upprättandet av teknisk dokumentation enligt modul A i bilaga II till Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG. Utrustningens överensstämmelse med kraven kan säkerställas också inom ramen för något annat förfarande för bedömning av överensstämmelse som är minst lika strängt och uppfyller vad som föreskrivs i unionslagstiftningen.

Tillverkarna ska bevara den tekniska dokumentationen i tio år efter det att den elektriska eller elektroniska utrustningen har släppts ut på marknaden.

6 §

EU-försäkran om överensstämmelse

När en tillverkare har försäkrat sig om att en elektrisk eller elektronisk utrustning uppfyller vad som föreskrivs i 4 §, ska tillverkaren upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse enligt bilaga VI till RoHS-direktivet på finska eller svenska eller på något annat språk som godtas av tillsynsmyndigheten. Tillverkaren ska bevara EU-försäkran om överensstämmelse i tio år efter det att den elektriska eller elektroniska utrustningen har släppts ut på marknaden.

I EU-försäkran om överensstämmelse ska det också på lämpligt sätt tas hänsyn till ändringar i en serietillverkad elektrisk eller elektronisk utrustnings utformning eller egenskaper och till ändringar i de harmoniserade standarder eller tekniska specifikationer som det hänvisas till vid försäkran om överensstämmelse för en elektrisk eller elektronisk utrustning.

7 §

Märkning och kontaktuppgifter på elektrisk och elektronisk utrustning

Tillverkaren ska förse färdig elektrisk eller elektronisk utrustning som uppfyller kraven i

denna lag eller utrustningens märkskylt med CE-märkning innan utrustningen släpps ut på marknaden. Märkningen ska vara synlig, lätt läsbar och permanent. Om det inte är möjligt eller motiverat att förse utrustningen eller dess märkskylt med CE-märke, ska märket fästas på förpackningen och på de medföljande dokumenten.

Tillverkaren ska säkerställa att den elektriska eller elektroniska utrustningen förses med typnummer, partinumner, serienummer eller annan identifieringsmärkning. Om det inte är möjligt att fästa sådan märkning på utrustningen, ska den fästas på förpackningen eller på de medföljande dokumenten.

Tillverkaren ska ange sitt namn, sitt registrerade firmanamn eller registrerade varumärke och sin adress på den elektriska eller elektroniska utrustningen eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som följer med utrustningen. Av adressen ska framgå en kontaktpunkt där tillverkaren kan nås.

8 §

Presumtion om överensstämmelse

Utrustning som är CE-märkt ska anses uppfylla kraven i denna lag, om inte något annat visas. Innan utrustningen förses med CE-märkning ska tillverkaren bedöma utrustningens eller materialens och komponenternas överensstämmelse med kraven med hjälp av mätmetoder som följer harmoniserade standarder eller som allmänt anses vara de exaktaste och tillförlitligaste och som kan upprepas.

9 §

Förfarandet vid bristande överensstämmelse

En tillverkare som har skäl att misstänka att elektrisk eller elektronisk utrustning som tillverkaren har släppt ut på marknaden inte uppfyller kraven i denna lag ska omedelbart vidta åtgärder för att få utrustningen att överensstämma med kraven eller för att dra tillbaka utrustningen, eller vid behov vidta åtgärder för att utrustning som redan tillhandahållits användarna ska återkallas till tillverka-

ren. Tillverkaren ska omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om utrustningens bristande överensstämmelse och om alla åtgärder som vidtagits.

Tillverkarna ska föra register över elektrisk och elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven och över återkallelse av utrustning i enlighet med 1 mom. samt informera sina distributörer om sådan utrustning och om återkallelse av den.

10 §

Tillverkarens representant

En tillverkare får skriftligen utse en representant. Representanten ska få fullmakt att åtminstone

1) hålla EU-försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgänglig för tillsynsmyndigheten i tio år efter det att en elektrisk eller elektronisk utrustning har släppts ut på marknaden,

2) ge tillsynsmyndigheten alla dokument som behövs för att visa att den elektriska eller elektroniska utrustningen överensstämmer med kraven,

3) i övrigt samarbeta med tillsynsmyndigheten för att säkerställa att den elektriska eller elektroniska utrustningen uppfyller kraven i denna lag.

Tillverkaren får inte överföra sina skyldigheter enligt 5 § 1 och 2 mom. på sin representant.

3 kap.

Importörens och distributörens skyldigheter

11 §

Importörens skyldigheter när utrustning släpps ut på marknaden

Importören ska innan en elektrisk eller elektronisk utrustning släpps ut på marknaden säkerställa att tillverkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 5 § 1 och 2 mom., 6 och 7 § och 9 § 2 mom. Om en importör har skäl att misstänka att en elektrisk eller elektronisk utrustning inte uppfyller kraven i

denna lag, ska importören omedelbart underrätta tillverkaren och tillsynsmyndigheten om detta. Importören får inte släppa ut utrustningen på marknaden förrän den uppfyller kraven i denna lag.

Importören ska ange sitt namn, sitt registrerade firmanamn eller registrerade varumärke och en adress där importören kan nås på den elektriska eller elektroniska utrustningen eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som följer med utrustningen.

Importören ska hålla en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse tillgänglig för tillsynsmyndigheten i tio år efter det att den elektriska eller elektroniska utrustningen har släppts ut på marknaden och säkerställa att myndigheten på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen.

12 §

Importörens skyldigheter när utrustning som släppts ut på marknaden inte överensstämmer med kraven

En importör som har skäl att misstänka att en elektrisk eller elektronisk utrustning som importören har släppt ut på marknaden inte uppfyller kraven i denna lag ska omedelbart vidta åtgärder för att få utrustningen att överensstämma med kraven, för att dra tillbaka utrustningen eller vid behov för att utrustning som redan tillhandahållits användarna ska återkallas till importören.

Importören ska omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om den elektriska eller elektroniska utrustningens bristande överensstämmelse och om alla åtgärder som vidtagits.

Importören ska föra register över elektrisk och elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven och över återkallelse av utrustning samt informera distributörerna om sådan utrustning och om återkallelse av den.

13 §

Distributörens skyldigheter när utrustning tillhandahålls på marknaden

Distributören ska innan en elektrisk eller elektronisk utrustning tillhandahålls på marknaden kontrollera att utrustningen är försedd med all den märkning och information som avses i 7 § och 11 § 2 mom. Om en distributör har skäl att misstänka att en elektrisk eller elektronisk utrustning inte uppfyller kraven i denna lag, ska distributören informera såväl tillverkaren eller importören som tillsynsmyndigheten om detta. Distributören får inte tillhandahålla utrustningen på marknaden förrän den uppfyller kraven i denna lag.

14 §

Distributörens skyldigheter när utrustning som tillhandahållits på marknaden inte överensstämmer med kraven

En distributör som har skäl att misstänka att en elektrisk eller elektronisk utrustning som distributören har tillhandahållit på marknaden inte uppfyller kraven i denna lag ska säkerställa att tillverkaren, importören eller vid behov distributören själv vidtar åtgärder för att få utrustningen att överensstämma med kraven, för att dra tillbaka utrustningen eller vid behov för att utrustning som redan tillhandahållits användarna ska återkallas till distributören.

Distributören ska omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om utrustningens bristande överensstämmelse och om alla åtgärder som vidtagits.

15 §

Tillämpning av tillverkarens skyldigheter på importörer och distributörer

Importörer och distributörer har en tillverkarens skyldigheter, om de släpper ut elektrisk eller elektronisk utrustning på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar en elektrisk eller elektronisk utrustning som redan har släppts ut på marknaden

på ett sätt som kan inverka på hur kraven i denna lag uppfylls.

4 kap.

Styrning och tillsyn

16 §

Styrning och utveckling

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

17 §

Tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket är tillsynsmyndighet enligt denna lag. Bestämmelser om behörigheten för tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården att övervaka produkter för hälso- och sjukvård finns i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård.

18 §

Information om beredning och ikraftträdande av ändringar i RoHS-direktivet

Miljöministeriet och Säkerhets- och kemikalieverket ska i ett datanät informera om beredning och ikraftträdande av i RoHS-direktivet avsedda begränsningar av användningen av farliga ämnen och om undantag från dem.

19 §

Tullens befogenheter före övergång till fri omsättning

Tullen får avbryta en elektrisk eller elektronisk utrustnings övergång till fri omsättning på Europeiska unionens marknad, om

1) utrustningen har egenskaper som ger anledning att anta att den kan utgöra en allvarlig risk för hälsan eller miljön,

2) utrustningen inte har försetts med märkning i enlighet med kraven i denna lag, eller

3) utrustningens CE-märkning är felaktig eller vilseledande.

Om Tullen avbryter en utrustnings övergång till fri omsättning, ska Tullen omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om saken.

20 §

Utlämnande av uppgifter och samarbete med tillsynsmyndigheten

En näringsidkare ska på begäran lämna tillsynsmyndigheten uppgifter och dokument som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och för verkställigheten av den, på finska eller svenska eller på något annat språk som godtas av tillsynsmyndigheten, och även i övrigt samarbeta med tillsynsmyndigheten i syfte att säkerställa att den elektriska och elektroniska utrustningen överensstämmer med kraven.

Tillsynsmyndigheten har i tio år efter det att en elektrisk eller elektronisk utrustning har släppts ut på marknaden rätt att på begäran få uppgifter av en näringsidkare om alla näringsidkare som har levererat elektrisk eller elektronisk utrustning till näringsidkaren eller som näringsidkaren har levererat elektrisk eller elektronisk utrustning till.

21 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Tillsynsmyndigheten har oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag rätt att av andra myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen enligt denna lag.

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får tillsynsmyndigheten oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag lämna ut sådana sekretessbelagda uppgifter som den fått vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag till

1) åklagaren, polisen och Tullen för förebyggande eller utredning av brott,

2) Tullen och miljövårds- och konsumentskyddsmyndigheterna, om det är nödvändigt

att uppgifterna lämnas ut för att myndigheten ska kunna utföra sina uppdrag, och

3) behöriga utländska myndigheter och internationella organ för uppfyllande av förpliktelser som grundar sig på Europeiska unionens regelverk eller på internationella avtal som är bindande för Finland.

22 §

Anlitande av utomstående experter

Tillsynsmyndigheten har rätt att anlita utomstående experter för undersökning, testning eller bedömning av en elektrisk och elektronisk utrustnings överensstämmelse med kraven. De utomstående experterna kan som hjälp för tillsynsmyndigheten eller för en tjänsteinnehavare som tillsynsmyndigheten har utsett delta i inspektioner enligt denna lag och undersöka och testa elektrisk och elektronisk utrustning.

Utomstående experter ska ha den sakkunskap och kompetens som krävs för uppgifterna.

När en utomstående expert utför uppdrag som avses i denna paragraf tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på experten. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

23 §

Inspektionsrätt

Tillsynsmyndigheten har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och för verkställigheten av den rätt att, utom i utrymmen som används för permanent boende, utföra inspektioner och undersökningar, utföra mätningar och ta prover samt vidta andra åtgärder som krävs för tillsynen.

En näringsidkare ska på begäran för den representant för tillsynsmyndigheten som utför inspektionen lägga fram sådana dokument för inspektionen som kan vara av betydelse vid tillsynen över efterlevnaden av

denna lag. Den representant för tillsynsmyndigheten som utför inspektionen har rätt att få kopior av de dokument som granskas och utskrifter av registreringar i datasystemen.

24 §

Rätt att ta utrustning för undersökning och testning

Tillsynsmyndigheten och Tullen har rätt att ta elektrisk och elektronisk utrustning av en näringsidkare för undersökning och testning, om det behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

25 §

Ersättning för kostnader

Tillsynsmyndigheten och Tullen får ta ut ersättning av en näringsidkare för kostnaderna för undersökning och testning av elektrisk eller elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven samt för kostnaderna för att i detta syfte skaffa sådan utrustning och hålla den i lager.

26 §

Åtgärder i fråga om utrustning som inte överensstämmer med kraven

Om en elektrisk eller elektronisk utrustning eller märkningen av eller dokumenten över och informationen om utrustningen inte uppfyller kraven i denna lag eller om dokument eller information inte lämnas till tillsynsmyndigheten på begäran, får tillsynsmyndigheten

1) temporärt eller permanent förbjuda näringsidkaren att tillverka sådan utrustning, släppa ut eller tillhandahålla den på markna-

den eller i övrigt överlåta utrustningen, samt bestämma att utrustningen ska dras tillbaka,

2) ålägga näringsidkaren att vidta korrigerande åtgärder för att få en utrustning som har släppts ut på marknaden samt märkning- en av eller dokumenten över och information- en om utrustningen att uppfylla kraven i denna lag,

3) ålägga näringsidkaren att återta sådan utrustning av användarna som medför allvarlig risk för hälsan eller miljön och att i stället ge en likadan eller likartad ofarlig vara eller att häva köpet, om ett förbud enligt 1 punkten eller ett åläggande enligt 2 punkten inte är tillräckligt,

4) ålägga näringsidkaren att bortföra utrustningen för behandling som avfall om ett åläggande enligt 1—3 punkten inte kan anses tillräckligt eller, om det inte anses ändamåls- enligt att behandla utrustningen som avfall, bestämma hur man annars ska gå till väga med utrustningen,

5) ålägga näringsidkaren att offentligt meddela att en fara sammanhänger med utrustningen eller själv lämna ett sådant meddelande på näringsidkarens bekostnad,

6) förbjuda användningen av en utrustning som medför allvarlig risk för hälsan eller miljön.

Näringsidkaren ska inom en skälig, av tillsynsmyndigheten bestämd tid lämna myndigheten en redogörelse för hur ett åläggande eller förbud enligt 1—5 punkten har verkställts.

27 §

Vite och hot om tvångsutförande

Tillsynsmyndigheten får förena ett förbud eller åläggande som den har meddelat med stöd av denna lag med vite eller med hot om tvångsutförande.

28 §

Sökande av ändring i tillsynsmyndighetens beslut

Beslut som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring finns i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut av tillsynsmyndigheten ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyn- digheten beslutar något annat.

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

29 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 2013.

Genom denna lag upphävs statsrådets förordning om begränsning av användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (853/2004).

30 §

Övergångsbestämmelser

Elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattas av tillämpningsområdet för statsrådets förordning om begränsning av användningen av farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter och som inte uppfyl-

ler kraven i denna lag får fortsätta att tillhandahållas på marknaden till och med den 22 juli 2019, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i artikel 4.3 i RoHS-direktivet.

Helsingfors den 7 februari 2013

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

JUTTA URPILAINEN

Bostads- och kommunikationsminister *Krista Kiuru*